

BÁO CÁO

MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ Ở VIỆT NAM VÀ VẤN ĐỀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

PGS. TS. NGUYỄN XUÂN THIÊN

Trường Đại học Kinh tế - Đại học Quốc gia Hà Nội

Hà Nội, ngày 30/9/2015

MỞ ĐẦU

- Môi trường đầu tư không chỉ ảnh hưởng trực tiếp đến thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) mà còn ảnh hưởng trực tiếp lâu dài tới phát triển bền vững của Việt Nam.
- Thành công trong thu hút FDI và phát triển bền vững của một quốc gia phụ thuộc hoàn toàn vào môi trường đầu tư.
- Do vậy, việc nghiên cứu môi trường đầu tư của Việt Nam và vấn đề phát triển bền vững có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc.

Kết cấu của báo cáo

Phần 1: Một số vấn đề lý luận về môi trường đầu tư và mối quan hệ giữa môi trường đầu tư với phát triển bền vững

Phần 2: Môi trường đầu tư tác động tới thu hút FDI và phát triển bền vững ở các nước ASEAN nói chung và Việt Nam nói riêng

Phần 3: Một số gợi ý về mặt chính sách đối với Việt Nam nhằm hoàn thiện môi trường đầu tư để phát triển bền vững

KẾT LUẬN

Phần 1:

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ VÀ MỐI QUAN HỆ GIỮA MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

1. Một số vấn đề lý luận cơ bản về môi trường đầu tư và phát triển bền vững

- Theo các nhà kinh tế thì môi trường đầu tư có thể chia thành hai loại, đó là môi trường cứng và môi trường mềm

MÔI TRƯỜNG CỨNG

Bao gồm các yếu tố:

1. Điều kiện tự nhiên
2. Các yếu tố thuộc kết cấu hạ tầng, giao thông
3. Hệ thống thông tin liên lạc
4. Cung cấp năng lượng,
5. Hệ thống khu, cụm công nghiệp

MÔI TRƯỜNG MỀM

Bao gồm các yếu tố:

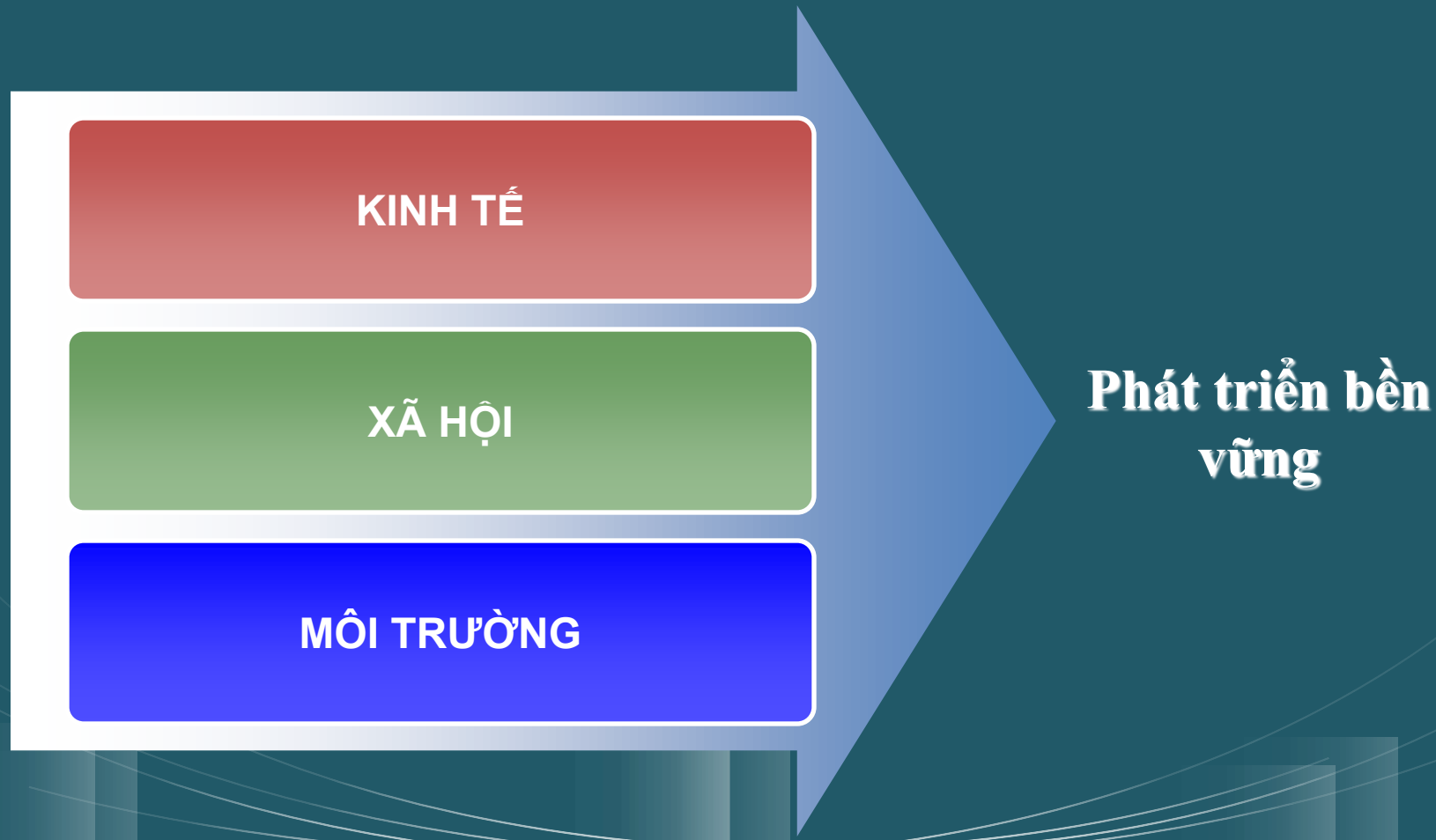
1. Hệ thống pháp luật, thủ tục hành chính, dịch vụ pháp lý liên quan đến hoạt động đầu tư,
2. Hệ thống các dịch vụ tài chính - ngân hàng, kế toán, bảo hiểm
3. Các yếu tố về ổn định chính trị - xã hội, phát triển kinh tế

1. Một số vấn đề lý luận cơ bản về môi trường đầu tư và phát triển bền vững (tiếp)

- Yếu tố có tính chất quyết định đến thu hút FDI là luật pháp. Để thu hút FDI, Nhà nước Việt Nam đã ban hành luật đầu tư năm 1987 và có hiệu lực từ 1 tháng 1 năm 1988
- Từ đó đến nay, Luật đầu tư nước ngoài của Việt Nam tiếp tục được bổ sung và hoàn thiện theo hướng khuyến khích và tạo mọi điều kiện thuận lợi để thu hút các nhà đầu tư nước ngoài đến đầu tư kinh doanh tại Việt Nam.
- Chính sách và luật pháp của Nhà nước Việt Nam luôn luôn coi Đầu tư nước ngoài là nguồn lực quan trọng (ngoại lực), là bộ phận hữu cơ trong phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam

2. Mối quan hệ giữa môi trường đầu tư và phát triển bền vững

Môi trường đầu tư tác động trực tiếp đến thu hút FDI và phát triển bền vững. Sự phát triển bền vững phải được thể hiện trên ba vấn đề:

Phần 2:

MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ TÁC ĐỘNG TỚI THU HÚT FDI VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG Ở CÁC NƯỚC ASEAN NÓI CHUNG VÀ VIỆT NAM NÓI RIÊNG

1. Những yếu tố nổi trội về môi trường FDI ở các nước ASEAN nói chung và Việt Nam nói riêng

Môi trường FDI ở các nước ASEAN có những yếu tố nào nổi trội?

Ngoài môi trường đầu tư chung liên kết giữa các nước ASEAN, từng nước ASEAN cũng có môi trường FDI đặc thù; Chính môi trường đặc thù này đã tạo ra sự hấp dẫn khác nhau đối với thu hút FDI và phát triển bền vững khác nhau ở các nước ASEAN.

Bảng: Đánh giá năng lực cạnh tranh theo các nhân tố tác động đến FDI

Đặc tính cụ thể	Việt Nam	Trung Quốc	Thái Lan	Malai-xia	Philippin
Chỉ số tin cậy FDI	2	4	3	3	2
Tăng trưởng kinh tế tiềm năng	3	4	2	2	
Chất lượng cơ sở hạ tầng	1	2	4	4	2
Hệ thống pháp luật (phát triển, nhất quán và không ổn định)	2	2	4	4	3
Hệ thống thuế (phát triển, nhất quán và không ổn định)	2	2	3	3	2
Ổn định chính trị và xã hội	4	3	3	3	2
Ổn định và quản lý tỷ giá ngoại hối	2	3	2	2	2
Mua sắm linh kiện	1	3	3	3	2
Thâm nhập t. trường tiềm năng	2	3	3	3	2
Dễ dàng hoạt động kinh doanh	1	2	3	3	2
Nhập khẩu và những lựa chọn trên phương thức tính của P _W C (Prucewaterhouse Coopers)	1	2	2	2	2

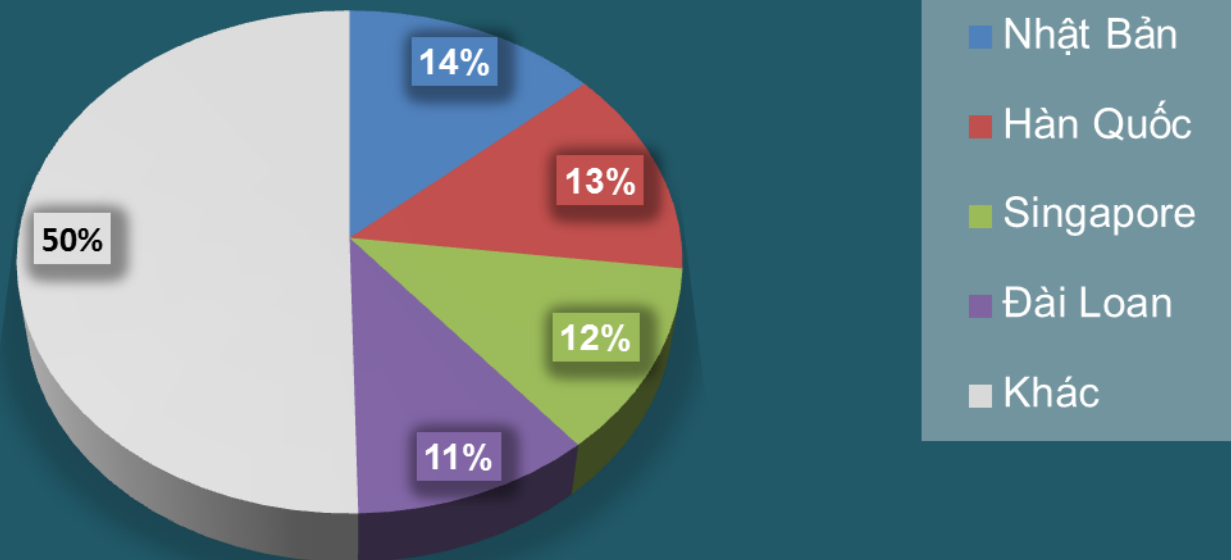
Xếp hạng: 4 = khả năng cạnh tranh cao nhất. 1 = khả năng cạnh tranh kém nhất

2. Môi trường đầu tư với thu hút FDI và phát triển bền vững ở các nước ASEAN nói chung và Việt Nam nói riêng

Các nhân tố cạnh tranh đến thu hút FDI vào các nước ASEAN đã tác động đến quy mô dòng FDI vào các nước ASEAN giai đoạn: 2008-2012. Năm 1990 quy mô dòng FDI vào các nước ASEAN là 12820,8 triệu đôla Mỹ chiếm 6,1% thì đến năm 2012 đạt được 111336,3 triệu USD, tăng 8,6 lần và chiếm gần 8,2% so với thế giới. Nếu tính từ năm 1990 đến năm 2012, thì năm 2012 là năm đạt kỷ lục về thu hút FDI vào các nước ASEAN

Vốn FDI đăng ký vào Việt Nam từ năm 1991 đến năm 2014 là 287.933 triệu USD

2. Môi trường đầu tư với thu hút FDI và phát triển bền vững ở các nước ASEAN (tiếp)

- Hệ thống luật pháp, đáng chú ý là Luật đầu tư và Luật Doanh nghiệp 2014 được Quốc hội Việt Nam ban hành vào ngày 26/11/2014 đã có tác động thực sự tới thu hút dòng FDI vào Việt Nam. Cũng theo Báo cáo cạnh tranh toàn cầu năm 2014-2015 của Diễn đàn Kinh tế Thế giới: tác động của các quy định về FDI trong kinh doanh tại Việt Nam đạt điểm số 4,7/7, xếp hạng thứ 37; Đây là thứ hạng tương đối cao so với chỉ số cạnh tranh toàn cầu của Việt Nam.
- Chỉ số cạnh tranh toàn cầu của Việt Nam năm 2014 với thứ hạng là 68/144

Bảng: Hồng Kông (Trung Quốc) dẫn đầu khu vực về phát triển thành phố bền vững		
Thành phố	Điểm tổng hợp	Chỉ số
TP. Hồ Chí Minh	976	33,5
Băng Cốc	874	40,7
Jakarta	822	44,4
Manila	806	45,5
Kuala Lumpur	805	45,6
Bắc Kinh	724	51,3
Đài Bắc	702	52,9
Seoul	640	57,2
Thượng Hải	619	58,7
Singapore	616	58,9
Osaka	534	64,7
Tokyo	515	66,0
Hồng Kông - Trung Quốc	442	71,2

Phần 3:

MỘT SỐ GỢI Ý VỀ MẶT CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI VIỆT NAM NHẪM HOÀN THIỆN MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ ĐỂ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

1. Nâng cao chất lượng FDI
2. FDI với phát triển kinh tế vùng và địa phương
3. Đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng

KẾT LUẬN

Môi trường đầu tư tác động trực tiếp đến thu hút FDI và phát triển bền vững của Việt Nam. Chất lượng và hiệu quả của các dòng FDI vào sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến phát triển bền vững của Việt Nam. Để tăng cường thu hút FDI có chất lượng nhằm phát triển kinh tế bền vững, Việt Nam cần phát huy các yếu tố tích cực và giảm thiểu các yếu tố hạn chế, nhất là các yếu tố chủ quan ảnh hưởng không tốt đến môi trường FDI.

Thành công và hạn chế về thu hút FDI liên quan tới phát triển bền vững của Việt Nam, chắc chắn sẽ là kinh nghiệm bổ ích cho các nước Đang phát triển có chính sách mở cửa thu hút các nguồn lực từ bên ngoài vào phát triển kinh tế - xã hội đất nước, góp phần xóa bỏ hố ngăn cách phát triển giữa các nước trong khu vực.

Trân trọng cảm ơn!